PAŃSTWOWE GIMNAZJUM IM. STANISŁAWA STASZICA
W LUBLINIE

SPRAWOZDANIE DYREKCJI GIMNAZJUM

ZA ROK SZKOLNY

1936/37

ZŁOTY MEDAL
zdobyty przez ucznia
Wiesława Choińskiego
NA KONKURSIE OGÓLNOPOLSKIM
ŻEŃSKIEGO FIDAC'u —
Związku Polskich Obrończyń Ojczyzny
za pracę
O PIERWSZYM MARSZAŁKU POLSKI

LUBLIN, W CZERWCU 1937 R.

Drukarnia »Popularna« — Lublin, Żmigrod 1. Tel. 16-53.

A.

1. *Obsada personalna szkoły*: dyrektor, 13 nauczycieli stałych, 1 nauczyciel tymczasowy, 8 nauczycieli kontraktowych (1 z nich uczący poza tym w innej szkole), 1 nauczyciel etatowy innej szkoły, 3 nauczycieli kontraktowych wyznań niekatolickich, 2 bezpłatnych praktykantów nauczycielskich, 6 sił, znajdujących się na etacie szkoły, a przydzielonych do administracji, szkół prywatnych i szkolnictwa powszechnego, lekarz szkolny, lekarz-dentysta, psycholog, pomocnicza siła kancelaryjna, 4 woźnych — ogółem 43 osoby.

2. *Ogólna organizacja szkoły:* 8 klas nowego i 3 klasy gimnazjum starego typu; średnio w ciągu roku szkolnego 471 uczniów (dn. 1.IX-36 r. — 477, dn. 1.X-36 r. — 473, dn. 10.IV-37 r.—464); czynniki administracyjne, organizacyjne i opiniujące szkoły: dyrektor, rada pedagogiczna, komisje specjalne, ogniska metodyczne, sekretariat; organizacje młodzieżowe, zorganizowane zespoły rodzicielskie; różne instytucje i agendy szkolne i zrzeszeń rodzicielskich.

3. *Warunki lokalowe pracy w gimnazjum* — od chwili, gdy szkoła została przeniesiona do nowego gmachu— (t. j. od czerwca 1933 r.) pierwszorzędne. Wykorzystanie pomieszczeń—bez zmian —w porównaniu z rokiem ubiegłym. Gmach szkolny dzięki przeprowadzeniu szeregu robót o charakterze konserwacyjnym, drobnych remontów i odświeżeniu sal—pracowni—w stanie należytym.

4. *Teren gimnazjalny*, na którym już dawniej zostało urządzone boisko, a w ciągu ostatniego roku pracy przystąpiono do urządzenia kortu tenisowego — jeszcze niecałkowicie wykorzystany — przede wszystkim z powodu braku kredytów na wybudowanie na nim projektowanego oddawna i niezbędnego budynku gospodarczego, urządzenia szkolnego ogrodu botanicznego i sali letniej.

B.

Dorobek dydaktyczny, wychowawczy i administracyjny szkoły ostatniego rocznego okresu pracy.

I.

1. Obowiązujący *program nauki* w poszczególnych klasach został przerobiony

a) całkowicie w odniesieniu do religii, jęz. polskiego, jęz. francuskiego, jęz. niemieckiego, historii z wyjątkiem kl. 7a=b i 4a=b, jęz. łacińskiego z wyjątkiem kl. 3=b, matematyki, geografii, biologii, fizyki i zajęć praktycznych;

b) częściowo — z wyjątkiem niektórych partyj programów — w odniesieniu do historii w kl. 7=ab (czasy wojny światowej i legionów — przerzucono jako zbyt ważne, by przerabiać je w końcowym okresie rocznej pracy w szkole — do kl. 8=ej na lekcje nauki o Polsce Współczesnej), — historii i geografii gospodarczej w kl. 4=ab (opuszczono cały szereg zagadnień m. inn. dotyczących struktury gospodarczej i ustroju politycznego Polski i innych państw ze względu na zbyt obszerny materiał nauczania, zawarty w programach i niedostępność niektórych zagadnień dla umysłów młodzieży klas 4=ch (np. szeregu kwestyj, tyczących się stanowiska Polski w świecie i współczesnych doktryn polityczno=społecznych),—języka łacińskiego w kl. 3=b (obszerny materiał nauczania);

c) pomimo napotykanych w pracy przeszkód i trudności, mających (m. inn. podobnie jak w r. szk. 35=36) swoje uzasadnienie w brakach w zakresie zaopatrzenia szkoły w pomoce naukowe, przerabianiu z młodzieżą części programu gimnazjalnego dopiero po raz pierwszy (klasy 4=e), charakterze i ilości zagadnień do opracowywania w ciągu roku szkolnego i różnych czynnikach, odbijających się ujemnie na warunkach pracy młodzieży w szkole i w domu.

2. *W metodach nauczania* przy realizacji programu nauki zarzucono ostatecznie i całkowicie dawny „zwyczaj dydaktyczny", „nastawiania się" w stosowaniu metod nauczania przy realizacji programów nauki na szablon, uznawanej za „jedyną" i „najlepszą" doktryny metodycznej, a więc zastosowano się w praktyce nauczania do wypracowanych i uchwalonych przed rokiem przez radę pedagogiczną zasad pracy w tym zakresie, posiłkując się zatem w nauczaniu różnorodnymi metodami i formami nauczania, jako to: formą dyskusyjną, uczeniem się młodzieży „pod kierunkiem",

nauką zespołową, pracą laboratoryjną, metodą projektów, heurezą, wykładem, formą erotematyczną, referatami uczniowskimi itp.

3. Przez niektórych nauczycieli były w ciągu roku podejmowane, zresztą z przemyślaną ostrożnością i po gruntownym przygotowaniu się teoretycznym i praktycznym — *próby prac eksperymentalnych* w zakresie metodyki i dydaktyki nauczania, co się przejawiło m. inn. w: przygotowaniu recytacji zespołowej wiersza M. Rusinka p. t. „Bunt szyn" przez p. E. Santockiego z kl. 4-a, wyróżnionej na konkursie międzyszkolnym zespołów teatralnych (jęz. polski); opracowaniu recytacyj zespołowych z kl. 2-a i 7-a J. Kochanowskiego: „Pieśń świętojańska o sobótce" i fragmentu przekładu „Iliady" Homera przez J. Słowackiego (jęz. polski); syntetycznym ujęciu w kl. 8 dziejów literatury francuskiej w formie pewnej ilości zasadniczych zagadnień jako to: dzieje epopei francuskiej, historia „romansu" we Francji itp. (jęz. francuski); wielu próbach racjonalnej organizacji samodzielnej pracy młodzieży w klasie przy zastosowaniu t. zw. zajęć cichych i organizowania pracy domowej młodzieży w szkole (w szczególności na lekcjach historii i jęz. niemieckiego); przykładach wykorzystania szkolnej pracy młodzieży dla szerszych i dalszych celów, czego dowód stanowi m. inn. wydrukowanie referatu ucznia kl. 4-b o kuśnierzach i kuśnierstwie w Kurowie w Biuletynie Lubelskiej Izby Rzemieślniczej; pierwszych w bieżącym roku szkolnym próbach organizowania przez uczniów niższych klas gimnazjalnych przedstawień teatralnych w języku obcym nowożytnym wykorzystanych także podczas świąt klasowych (jak: dramatyzacja powieści „Kai aus der Kiste"); zastosowaniu rozmówek łacińskich przy powtarzaniu materiału leksykalnego; wykonywaniu na lekcjach zajęć praktycznych pomocy naukowych w szczególności do nauczania fizyki (jako to: przyrządy do elektrolizy, równie pochyłe, dynamometry, modele silnika powietrznego, ogniwa volty, woltometry, modele dzwonka elektrycznego itp.).

4. Organizowano, acz eksperyment ten był tylko częściowo udany, w ciągu roku szkolnego *lekcje wspólnym frontem* niemal całego grona, wprowadzając na nie *wspólny wątek ideowo-wychowawczy* zgodnie z ustalonymi na cały rok miesięcznymi hasłami pracy szkolnej, o czym świadczą przykłady następujących jednostek lekcyjnych: Hasło miesięczne: Idea przygotowania się do pracy dla rozwoju siły i potęgi Polski — lekcje: kierunek wychowawczy w szkołach Komisji Edukacyjnej, a wytyczne wychowania w programach dzisiejszych szkół (historia), — głosiciele

haseł odrodzenia Polski w czasach saskich (historia), cechy życia szlacheckiego w epoce Sasów — jako przejawy zacofania (język polski), — przykłady bohaterstwa w walkach o ugruntowanie potęgi Rzymu (jęz. łaciński); Hasło miesięczne: odkrycia i zdobycze ducha ludzkiego: lekcje: Dzieło Pasteur'a (sprawozdanie z filmu) (jęz. polski), — „Canal du midi" (dzieło Riquet'a) (jęz. francuski),— postęp społeczny i kulturalny na ziemiach polskich w czasach Księstwa Pomorskiego (historia). Hasło miesięczne: Przywiązanie do ziemi i praca na niej jako idea społeczna i państwowa: lekcje: kwestia włościaństwa w historii powstania styczniowego (historia), Grakchowie i ich reforma agrarna (historia), — stosunek chłopa do ziemi w „Orce" Reymonta (język polski) — itp.

5. Zastosowano na szerszą, niż to było w ubiegłych latach, skalę i wykorzystano dla celów dydaktycznych *nowoczesne środki techniczne: epidiaskop, kino dźwiękowe, patefon* i, acz jeszcze za mało, gdy chodzi o cele naukowe — *radio*. Według sprawozdań poszczególnych nauczycieli organizowano przy wykorzystaniu epidiaskopu lekcje geografii gospodarczej, historii, jęz. polskiego, jęz. łacińskiego, jęz. niemieckiego i jęz. francuskiego (tematami wskazanych lekcyj były m. inn. Gdańsk i Gdynia, legiony polskie w Lubelszczyźnie, zabytki budownictwa greckiego, sztuka okresu stanisławowskiego, Wojna Światowa, reprodukcje dzieł Chełmońskiego, Wyczółkowskiego, Malczewskiego, obrazy przedstawiające sceny z „Pana Tadeusza", z życia Mickiewicza, Wiedeń, Berlin, sztuka grecka i rzymska. zabytki Paryża itp.). Według danych kroniki gimnazjalnej wykorzystano na lekcjach w ciągu roku do połowy maja ogółem 37 filmów naukowych, a mianowicie: 8 przyrodniczych, 10 geograficznych, 6 na lekcjach zajęć praktycznych, 2 krajoznawcze niemieckie, 7 na lekcjach fizyki, 4 na lekcjach ćwiczeń fizycznych. Filmy były przysyłane przez Szkolną Centralę Filmową w Warszawie. Wreszcie czyniono w szkole w ciągu roku pierwsze próby (zresztą nie udałe) wykorzystania radia dla celów naukowych oraz wykorzystywano na lekcjach znajdujące się w zasobach szkoły płyty patefonowe (z recytacjami utworów A. Mickiewicza, J. Słowackiego oraz pieśni ludowych).

6. Jedną z pozycyj rocznego dorobku szkoły stanowią kilkugodzinne *wycieczki naukowe* i dalsze wycieczki *o charakterze krajoznawczym*. Wycieczek naukowych zorganizowano ogółem 21, a mianowicie: 9 biologicznych (do ogrodu warzywnego, szkółek drzew owocowych, drożdżowni, miejskiego zakładu badania żywności i browaru z kl. 1a-b, 2 a-b, 4a-b), 2 geograficzne (do Rzeźni Miejskiej i poza miasto dla przeprowadzenia ćwiczeń z zakresu

terenoznawstwa z kl. 1a=b i 4 a=b), 1 historyczną (na Stare Miasto z kl. 2=b), 1 chemiczną (do komory gazowej z kl. 3a=b i 4-b), 2 społeczno=gospodarcze (do składu drzewa i szkoły rzemieślniczej z kl. 1a=b i 2=a), 1 religijną do kościoła Dominikanów z celem poznania miejsca i pomocy kultu liturgicznego, 3 fizyczne (na lotnisko, do elektrowni i do centrali telefonicznej z kl. 4a=b i 8). Poza tym zorganizowano 3 wycieczki o charakterze ogólno=krajoznawczym do Warszawy, Gdyni, Puław i Kazimierza n. Wisłą.

7. Zgodnie z wymaganiami i wskazaniami nowych programów gimnazjalnych nie zaniedbywano w szkole okazyj, pozwalających na zetknięcie bezpośrednie młodzieży z przebywającymi w Lublinie przedstawicielami nauki i świata artystycznego. To też przy nadarzających się okazjach skierowywano grupy młodzieży na *odczyty* profesorów wyższych zakładów naukowych i reprezentantów różnych zawodów (jak m. inn. na kilkanaście odczytów fachowców, wygłoszonych dla młodzieży 8=ych klas szkół lubelskich na temat wyboru zawodu), skierowywano młodzież na *przedstawienia teatralne* do Teatru Miejskiego (m. inn. na „Orlątko" Rostanda, widowisko regionalne „Wesele Lubelskie"), wartościowe pod względem naukowym i artystycznym *seanse filmowe* do kin miejskich (m. inn. na filmy: „Barbara Radziwiłłówna", „Mały Lord", „Ostatnia Symfonia", „Nocny Lot", „Pasteur", Le vrai Paris"). Skierowywano grupy młodzieży na wystawy *dzieł sztuki*. Organizowano dalej na terenie szkoły *audycje muzyczne* ORMuzu, w których brali udział artyści tej miary, jak Szpinalski, Łuczaj, Zmidrygerówna, prof. Kochański, — jedną audycję muzyczną dla ogółu młodzieży przy pomocy sił miejscowych oraz stałe tygodniowe audycje muzyczne dla poszczególnych grup klasowych, stanowiące obok lekcyj programowych, prób i występów orkiestr szkolnych i chóru na uroczystościach szkolnych i pozaszkolnych — widoczny przejaw intensywnej, a w trudnych warunkach prowadzonej (przedmiot nadobowiązkowy) — pracy — nauczyciela muzyki i śpiewu p. J. Ostrowskiego.

8. Kontynuowano, już oddawna zresztą podejmowane, wysiłki w zakresie organizowania *pracy samokształceniowej młodzieży* i opieki nad tą pracą, mające swoje uzasadnienie w dążeniu szkoły do rozbudzenia i pogłębienia specjalnych zainteresowań intelektualnych młodzieży — nawet w tych wypadkach, gdy zainteresowania powyższe wykraczały poza ramy obowiązującego w gimnazjum programu nauki. Wyrazem tego była akcja szkoły w dziedzinie polityki czytelniczej, oparta na zasadach uchwalonych na posiedzeniu rady pedagogicznej w styczniu 1935 r. i wyniki tej

akcji, a więc m. inn. ilość przeczytanych książek i ilość czytelników, którzy wypożyczali książki w ciągu roku w księgozbiorach szkolnych.*) Wyrazem tego była także działalność organizacyj samokształceniowych młodzieży, znajdujących się pod opieką szkoły (patrz p. 16).

II.

9. *Zaopatrzenie* szkoły *w pomoce naukowe i urządzenia szkolne,* którego stały rozwój stanowi jedną z głównych trosk dyrekcji szkoły i ogółu członków grona, wzbogaciło się w ciągu roku szkolnego o szereg cennych nabytków, a mianowicie:

a) Powiększono (od początku roku szkolnego do dn. 20.V-37 r.) bibliotekę szkolną o liczby książek w dziale A-I-II (Biblioteka ogólna) 19 w 19 tomach; A-III (Higiena)—3 w 3 tomach; B-I (język polski)—12 w 12 tomach; B-II (historia) —42 w 42 tomach; B-III (jęz. łaciński) — 7 w 7 tomach; B-IV (geografia) — 23 w 23 tomach; B-V (Biologia) — 8 w 8 tomach; B-VI (Matematyka)—2 w 2 tomach; B-VII (jęz. niemiecki)—48 w 48 tomach; B-VIII (jęz. francuski) 6 w 6 tomach; B-IX (fizyka)—6 w 6 tomach; B-X (Pedagogika) — 9 w 9 tomach; B-XI (Wychowanie fizyczne) —6 w 6 tomach; B-XIII (śpiew i muzyka) — 14 w 14 tomach; B-XIV (Rysunki i zajęcia praktyczne) — 20 w 20 tomach; B-XVI (jęz. angielski) — 40 w 40 tomach — a więc ogółem 266 dzieł w 266 tomach za kwotę przeszło 1250 złotych**).

b) Powiększono poważnie urządzenia szkolne, a mianowicie: zakupiono: ***) w dziale A-I — (urządzenia biurowe): 15 klamer do katalogów bibliotecznych (za kwotę 60 zł); w dziale B-I — (sprzęty szkolne): 1 szafę (za kwotę 150 zł) 2 gabloty oszklone (za kwotę 50 zł), 1 podium pod fortepian (za kwotę 88 zł), 54 ramki do obrazów i na spisy inwentarza (za kwotę 164 zł), szereg różnych sprzętów jak: stolik pod epidiaskop, szafka na klucze, tablica lino-

*) Według sprawozdań poszczególnych nauczycieli z księgozbiorów szkolnych korzystało w ciągu roku 1590 czytelników, którzy wypożyczyli ogółem 9069 książek w tym z biblioteki ogólnej 6612 książek (426 czytelników), z biblioteki jęz. polskiego 196 książek (82 czytelników), historii 656 (213 czytelników), jęz. francuskiego 205 (91 czytelników), jęz. niemieckiego 390 (144 czytelników), jęz. łacińskiego 237 (38 czytelników), fizyki 292 (193 czytelników), geografii 285 (277 czytelników), matematyki 16 (12 czytelników), zajęć praktycznych 180 (75 czytelników).

**) Liczby podano według księgi bibliotecznej.

***) Według ksiąg inwentarza szkolnego za czas od 20.VIII-36 do 29.V-37 r.

leumowa, stojak na parasole, skrzynki na przeźrocza, stojak do tablic, łóżko dla woźnych (za kwotę przeszło 300 zł), — a więc ogółem w obu działach — za kwotę ponad 800 zł poza naprawą sprzętów za kwotę przeszło 500 zł.

c) Powiększono zasoby pomocy naukowych, a mianowicie: zakupiono do nauczania: historii: 20 tablic (za kwotę 196,75 zł) i 2 mapy (za kwotę 120 zł), języka niemieckiego szereg płyt gramofonowych (za kwotę 151,93 zł), zajęć praktycznych: wiertarkę (za kwotę 100 zł) i komplet tab=lic (za kwotę 10 zł), do ćwiczeń cielesnych 4 bramki do hokeya (za kwotę 160 zł) i 1 stojak (za kwotę 85 zł); — dalej: abonowano w ciągu roku kilkadziesiąt czasopism dla nauczycielstwa i młodzieży oraz nabyto materiałów do ćwiczeń praktycznych na lekcjach chemii i biologii za kwotę około 400 zł. Wreszcie odrestaurowano uzyskany od p. Kuratora Okręgu Szkolnego fortepian (za kwotę 650 zł) oraz uzyskano motocykl z wózkiem f=my „Sokół", zakupiony przez Koło Rodziców za kwotę 1965 zł) i sa=mochód marki „Ford" (uzyskany dla gimnazjum przez Kierownika Okręgowego Ogniska zajęć praktycznych z M=stwa Komunikacji), które to pojazdy mechaniczne będą wyzyskane w przyszłym roku szkolnym w związku z projektowanym zorganizowaniem dla młodzieży szkolnej kursu kierowców pojazdów mechanicznych i ich obsługi. Na koniec uzyskano dźwiękowy kino=aparat, wartości 3000 zł, przydzielony szkole przez M=stwo W. R. i O. P.

III.

10. Wychodząc przy realizacji obowiązujących programów szkolnych z wyżej scharakteryzowanych założeń pracy dydakty=cznej, stosując opisane metody pracy, wykorzystując zasoby po=mocy naukowych, jakie szkoła posiada — osiągnięto w pracy szkolnej *wyniki*, których rezultaty oświetla i charakteryzuje m. inn.:

a) osiągnięcie przez poważny procent uczniów ogólnych wyników pracy całorocznej bardzo dobrych i dobrych,

b) pozostawienie na drugi rok w tej samej klasie zaledwie 39 uczniów,

c) nieznaczny procent uczniów, którzy uzyskali na świadec=twach rocznych więcej, niż dwie oceny niedostateczne, —

a poza tym: nie wyjątkowe wypadki samorzutnego garnięcia się młodzieży do pracy naukowej, prawdziwego kultu dla książki, prawdziwego i ujawnionego czynem zainteresowania młodzieży

nauką, indywidualnej i szczerej inicjatywy młodzieży w sprawach naukowych i t. p.

Wagę powyższego uwydatnia fakt, że egzekutywa nauczycieli była naogół silna, wymagania duże, problemy naukowe stawiane młodzieży do rozwiązania trudne i wymagające solidnej pracy, że wykazywano w poszczególnych wypadkach raczej większą ostrożność w wystawianiu uczniom ocen lepszych od dostatecznych — aniżeli stopni niedostatecznych, —że „stawiano" w szkole, krótko mówiąc, „na wysoki poziom pracy".

IV.

11. W dążeniu do skoordynowanych wysiłków w dziedzinie stałego i konsekwentnego „podnoszenia pracy w szkole wzwyż" — zorganizowano i prowadzono w gimnazjum w ciągu roku szkolnego *pracę samodoskonaleniową grona nauczycielskiego*, a także, w odniesieniu zresztą niemal do wszystkich nauczycieli, poza szkołą — żywą *działalność społeczną, naukową i publicystyczną*. Dorobek pracy w tej dziedzinie*) stanowi:

a) 13 posiedzeń rady pedagogicznej, 33 posiedzenia komisyj klasowych i 9 posiedzeń „komisyj specjalnych" (pomocy naukowych, humanistów, mat. fizyków, kierowników dydaktycznych, praktyki przedegzaminacyjnej kandydatów do zawodu nauczycielskiego, „projektów", wycieczek naukowych), — na których przedyskutowano i ew. załatwiono zgodnie z nakreślonym na początku roku planem szereg aktualnych na terenie szkoły problemów dydaktycznych i wychowawczych (m. inn.: Problem kształcenia charakterów młodzieży na podstawie referatu p. A. Grychowskiego; znaczenie sportu z punktu widzenia społeczno-państwowego wychowania młodzieży na podstawie referatu p. Cz. Zalewskiego; stosowanie w nauczaniu metody dyskusyjnej na podstawie referatu p. J. Klinghoffera; tematy „projektów" do zastosowania w nauczaniu w r. szk. 36/37 i ich realizację; zapotrzebowania poszczególnych nauczycieli na pomoce naukowe; najważniejsze zarządzenia władz szkolnych; sprawy, związane z przygotowaniem uroczystości i obchodów szkolnych, organizacyj praktyki przedegzaminacyjnej kandydatów do zawodu nauczycielskiego; różne sprawy administracyjne i bieżące; postępy i zachowanie się młodzieży;

---

*) Według „Kroniki Szkolnej".

b) 100 kilkanaście lekcyj poszczególnych nauczycieli, zwizytowanych w ciągu roku przez dyrektora szkoły — i kilkadziesiąt konferencyj w sprawach zasadniczych, dotyczących poszczególnych przedmiotów, objętych programem nauki, dotyczących poszczególnych klas i uczniów, a przeprowadzonych przezeń z poszczególnymi nauczycielami, kilkanaście lekcyj przykładowych przeprowadzonych na konferencjach grup i ognisk metodycznych oraz dla ogółu członków grona nauczycielskiego przez: dyr. T. Moniewskiego („O wierzeniach religijnych Greków" w kl. 1-a), p. J. Klinghoffera (w kl. 3-b), p. dr J. Dobrzańskiego (w kl. 4-a), p. Jarosławską na temat: Ośrodek przemysłu: Creusot (w kl. II-b), p. G. Hermanową (na temat: Krajoznawstwo i praca zespołowa (w kl. 2-b), p. K. Plucińskiego (w kl. 4-a), ks. dr Cz. Nowickiego na temat: Jakie reformy kościelne trzeba było przeprowadzić w 16 stuleciu? (w kl. 4-b), p. K. Trzeciaka (na temat: Ciepło parowania—w kl. 3-a), p. B. Biłyka (w kl. 4-a i 4-b), p. F. Szabelskiego (na temat: Omówienie wykonania na lekcjach zajęć praktycznych projektów: równi pochyłej, przyrządu Maxwella i silników—w kl. 4-a); — stanowiły one przejaw uzasadnionego dążenia do wzajemnego poznawania się w pracowniach szkolnych, przy warsztatach swojej pracy, były ilustracjami konkretnego rozwiązywania na jednostkach lekcyjnych zagadnień dydaktycznych, stanowiących przedmiot obrad rady pedagogicznej, komisyj specjalnych, bądź konferencyj ogniskowych — i przejawem koniecznego dążenia do udoskonalania własnej pracy dydaktywnej i wychowawczej przez zapoznawanie się z doświadczeniem innych w tej dziedzinie oraz dążenia do wytwarzania w szkole jednolitego frontu grona nauczycielskiego wobec nasuwających się w życiu szkolnym problemów pedagogicznych;

c) udział w 3 konferencjach rejonowych nauczycielstwa szkół średnich w Lublinie, poświęconych omówieniu zagadnień życia organizacyjnego młodzieży (referent: dyr. T. Moniewski), szkolnictwa zawodowego (referentka: wiz. J. Aleksandrowiczówna), wychowania etycznego i estetycznego (referent: prof. K. U. L. dr J. Pastuszka)—a zorganizowanych z upoważnienia Kuratorium przez p. dr L. Zengtellera.

d) działalność okręgowych ognisk metodycznych historii i jęz. niemieckiego, kierowanych przez p. dr J. Dobrzańskiego i p. J. Klinghoffera. Działalność ogniska historii

wyraziła się w zorganizowaniu 2 konferencyj okręgowych, 8 grupowych w poszczególnych miastach, 1 konferencji zespołowej; na konferencjach przeprowadzono 6 lekcyj przykładowych, wygłoszono 11 referatów z zakresu dydaktyki historii i 6 naukowych; kierownik ogniska poza tym przyjmował nauczycieli na swoich lekcjach, omawiał z nimi problemy dydaktyczne, interesował się sprawą praktykantów, ich pracą w szkole i przygotowaniem naukowym i dydaktycznym; z biblioteki ogniska w ciągu roku 11 osób wypożyczyło 46 dzieł; poza tym grupa lubelska ogniska opracowała uwagi o programach historii i zagadnień życia współczesnego, przesłane wizytatorowi ministerialnemu p. dr. Bornholtowi. Działalność ogniska jęz. niemieckiego wyraziła się w ciągu roku w zorganizowaniu: 1 konferencji okręgowej (w Lublinie) i 2 konferencyj rejonowych (w Chełmie i w Siedlcach), poświęconych problemowi krajoznawstwa oraz „pracy zespołowej" na lekcjach języka niemieckiego (z 7 lekcjami przykładowymi i 4 referatami), zorganizowaniu 1 konferencji grupy lubelskiej germanistów o charakterze sprawozdawczym — współpracy z Instruktoratem Ministerstwa oraz zorganizowaniu i prowadzeniu biblioteki dla nauczycielstwa. Wreszcie nadmienić tutaj należy o czynnym udziale pozostałych członków grona nauczycielskiego w pracy ognisk metodycznych, zorganizowanych przez władze szkolne na terenie innych szkół średnich;

e) bilans pracy społeczno-oświatowej i publicystycznej grona nauczycielskiego, na który m. inn. składa się: 25 referatów z zakresu zagadnień pedagogicznych, wygłoszonych na konferencjach nauczycielskich i rodzicielskich, przez p. J. Klinghoffera, p. dr Dobrzańskiego, J. Stępniewskiego, dyr. Moniewskiego, E. Santockiego, F. Jarosławską, F. Szabelskiego, K. Trzeciaka*); 30 odczytów na tematy o znaczeniu społeczno-obywatelskim, wygłoszonych przez p. D. Senatorskiego, F. Deca, dr J. Dobrzańskiego, T. Lewackiego, J. Klinghoffera, dyr. T. Moniewskiego, A. Grychowskiego*); szereg prac i artykułów drukowanych lub przygotowanych do druku w różnych czasopismach, m. inn. „Szkolnictwo na Podlasiu 1795—1809" (p. dr J. Dobrzańskiego), „Gimnazjum Lubelskie w czasach austriackich"

*) Kolejność nazwisk ustalono według liczby wygłoszonych referatów i odczytów.

(p. dr J. Dobrzańskiego), „Tradycja dominikańska" (ks. dr Cz. Nowickiego), „O zawodzie nauczyciela" (dyr. T. Moniewskiego), „Życie organizacyjne młodzieży w świetle jej opinii i poglądów" (dyr T. Moniewskiego), „Lublin w życiu i twórczości pisarzy polskich" (p. A. Grychowskiego), — wreszcie szereg recenzyj i artykułów sprawozdawczych.

V.

12. *Wysiłki i zabiegi wychowawcze* na terenie szkoły prowadzono i podejmowano w ciągu roku zgodnie z ustalonymi wytycznymi i ramowym planem tej pracy, uchwalonym w czerwcu ub. roku przez radę pedagogiczną. Podstawowy czynnik działalności wychowawczej stanowiła — podobnie, jak w ubiegłych latach, *praca wychowawców klasowych,* opiekujących się i kierujących poszczególnymi grupami klasowymi młodzieży. W ogólnych założeniach pracy wychowawców klasowych w szkole uwzględniano momenty obywatelsko-państwowego, społecznego, etycznego i towarzyskiego wyrabiania młodzieży oraz wychowania fizycznego — z położeniem w szczególności nacisku na:

a) sprawy, związane z podnoszeniem kultury w życiu młodzieży w najszerszym tego słowa znaczeniu, m. inn. kulturalne zachowanie się młodzieży poza szkołą, kulturę współżycia w gronie koleżeńskim i z młodzieżą żeńską oraz kulturę w pracy szkolnej;

b) sprawy, związane z wzmacnianiem „karności zewnętrznej";

c) sprawy, związane z racjonalnym rozwojem i rozpowszechnieniem życia sportowego w szkole;
Konkretne przejawy i formy pracy wychowawców, mające swe podstawy w wymienionych jej wytycznych wyraziły się w ciągu roku w różnych przejawach oddziaływania osobistego na poszczególnych uczniów, współpracy z psychologiem szkolnym, konferencjach z rodzicami, współpracy z organizacjami rodzicielskimi i zorganizowanymi zespołami uczniowskimi.

13. Szeroko rozwiniętą dziedzinę działalności wychowawczej szkoły stanowiła — jak zresztą już w ubiegłych latach współpraca szkoły z rodzicami i *działalność szkolnych organizacyj rodzicielskich* (Komitetu Rodzicielskiego, Patronatów Klasowych, Sekcyj Koła rodziców do prac o specjalnym charakterze, wreszcie Koła Przyjaciół Harcerstwa). Bilans pracy tych czynników organizacyjnych obejmuje m. inn. następujące fakty:

a) organizowano miesięczne posiedzenia Komitetu Rodzicielskiego i patronatów klasowych, na których omawiano i załatwiano różnorodne sprawy, wynikające z zadań Komitetu Rodzicielskiego i patronatów klasowych, jako czynników, powołanych do współpracy wychowawczej ze szkołą (badanie warunków materialnych rodziców i opiekunów młodzieży, wydawanie opinij w sprawie przyznawania zniżek w taksie administracyjnej poszczególnym uczniom, organizowanie świąt klasowych i zebrań towarzyskich młodzieży, roztaczanie opieki nad młodzieżą, mieszkającą na stancjach i dojeżdżającą z pobliskich miejscowości itp.);

b) ściągnięto ze składek członków kwotę ponad 11000 złotych;

c) zakupiono dla młodzieży szkolnej w ciągu roku kilkaset biletów na wartościowe audycje muzyczne, odczyty i przedstawienia teatralne, kilkaset ulotek „Jak uczyć się w domu?", kilkadziesiąt praktycznych podarunków gwiazdkowych dla niezamożnych uczniów a poza tym kilkanaście par butów, mundurów, płaszczów w ciągu roku, książki — utrzymywano w bursie „Andrzejów" w ciągu kilku miesięcy jednego ucznia i wypłacono kilka stypendiów;

d) zorganizowano 8 wieczorów rodzicielskich przy współpracy bezpośredniej psychologa szkolnego—celem omówienia szeregu zagadnień wychowawczych, aktualnych na terenie szkoły;

e) prowadzono akcję dożywiania młodzieży, którą to akcją kierowała z wielkim oddaniem się tej sprawie i z prawdziwym poświęceniem p. d-rowa Płaczkiewiczowa; działalność tę charakteryzuje w szczególności: wydawanie z funduszów rodzicielskich w czasie od dn. 17.X-36 r. do dn. 1.V-37 r. drugich śniadań dla ogółu młodzieży (ogółem 46.200 kubków kakao, kawy i herbaty i 12.600 porcyj zupy, lub mięsa)—bezpłatne wydawanie obiadów (średnio dla przeszło 50 niezamożnych uczniów dziennie w ciągu niemal całego roku)—wszystko za kwotę około 5000 złotych;

f) podjęto starania celem umożliwienia zorganizowania w czasie feryj letnich kolonii szkolnej nad morzem, która to sprawa dzięki w szczególności staraniom p. kom. Foriana i p. Burdzanowskiej zostanie zrealizowana w ciągu feryj letnich roku 1937;

g) celem umożliwienia zapoczątkowania na terenie szkoły akcji motoryzacyjnej zakupiono motocykl z wózkiem marki

„Sokół” za kwotę 1965 zł, który będzie wykorzystany w przyszłości dla uczestników stałych szkolnych kursów kierowców pojazdów mechanicznych i ich obsługi—przygotowywanych obecnie pod względem organizacyjnym i technicznym;

h) zorganizowano przez sekcję dochodów niestałych Komitetu Rodzicielskiego dwa towarzyskie wieczory rodzicielskie w szkole t. zw. „Wieczornicę Karnawałową” i „Czarną-Kawę-Bridge”, którą tą ostatnią zaszczycił swą obecnością p. Kurator Okręgu Szkolnego Lubelskiego S. Klebanowski;

i) brano udział w kilku zbiórkach ulicznych, m. inn. na rzecz T-wa Kolonij Letnich, T-wa Przyjaciół uczącej się młodzieży, Macierzy Szkolnej i t. p.;

j) wydano drukowany biuletyn Komitetu Rodzicielskiego;

k) zorganizowano szereg zebrań zarządu Szkolnego Koła Przyjaciół Harcerstwa, współpracę Koła z K-ndą Chorągwi Lubelskiej Harcerzy i z drużyną szkolną;

14. Stan *organizacji opieki nad zdrowiem uczniów i pracy w dziedzinie wychowania fizycznego, usportowienia i przysposobienia wojskowego młodzieży* w szkole charakteryzuje w szczególności *działalność kierownika wychowania fizycznego, lekarza, lekarza-dentysty* i opisana wyżej w tej dziedzinie działalność organizacyj rodzicielskich. Tak więc w tym odcinku pracy szkolnej w ciągu roku:

A. a) zorganizowano dzięki inicjatywie oraz intensywnej i owocnej pracy kierownika wychowania fizycznego w szkole p. Zalewskiego poza obowiązkowymi i przewidzianymi przez programy lekcjami ćwiczeń cielesnych i gier ruchowych, zajęciami w hufcu szkolnym przysposobienia wojskowego, kursem o.p.l.g. oraz ćwiczeniami porannymi — ochotnicze życie sportowe młodzieży z zakresu lekkoatletyki, narciarstwa, łyżwiarstwa, strzelectwa, gier zespołowych m. inn. w ramach Koła Sportowego, obejmującego przeszło 70 członków;

b) poważna grupa uczniów brała udział w pracy Lubelskiego Międzyszkolnego Klubu Sportowego;

c) organizowano w ciągu roku różnorodne sportowe zawody wewnętrzno-szkolne i udział młodzieży w zawodach międzyszkolnych, jako to: turnieje tenisowe, jordanki, koszykówki, hokejowy, siatkówki, bieg naprzełaj, zawody lekkoatletyczne;

d) przygotowano 4 zespoły do ogłaszanego rokrocznie przez Kuratorium t. zw. Konkursu Szkolnych Zespołów Wędrówkowych;

e) gimnazjum wysunęło się na bezkonkurencyjnie czołowe wśród szkół lubelskich miejsce z punktu widzenia poje=dyńczych i zespołowych sukcesów, osiągniętych przez młodzież gimnazjum na różnorodnych międzyszkolnych zawodach sportowych, które były zorganizowane w ciągu roku szkolnego, o czym świadczy m. inn. zdobycie przez młodzież szkolną: 1=go miejsca w zawodach lekkoatle=tycznych o mistrzostwo szkół lubelskich, 2=go miejsca w zawodach strzeleckieh (271 punktów po gimnazjum Biskupim, które zdobyło 276 punktów), 1=ych miejsc w zawodach zespołów siatkówki i koszykówki szkół lu=belskich, niemal wszystkich pierwszych miejsc w między=szkolnych zawodach pływackich i t. p. — ogółem w 10 międzyszkolnych imprezach sportowych 7 pierwszych miejsc zespołowych, 2 drugich i 1 trzeciego;

B. Lekarz szkolny p. dr Malczewski przeprowadził w ciągu roku badania stanu zdrowia wszystkich uczniów uczęszczających do szkoły, udzielił im szeregu porad lekarskich, skierowywał ucz=niów do poradni lekarskich, wygłaszał pogadanki higieniczne itp.

C. Lekarz=dentysta szkolny p. Czapska=Rüdigerowa przepro=wadziła w ciągu roku oględziny stanu uzębienia 451 uczniów, a założyła poszczególnym uczniom ogółem 135 plomb porcelano=wych i amalgamatowych.

15. Na początku bieżącego roku szkolnego została także zorganizowana w gimnazjum specjalna *opieka psychologiczna nad młodzieżą*, ponieważ utworzono stanowisko psychologa szkolnego, objęte przez p. F. Sończyka. Dążąc do wywiązania się ze swych zadań, psycholog szkolny zajął się specjalnie uczniami klas I=ych i VIII=ej, wygłosił szereg pogadanek dla rodziców z zakresu psy=chologii wychowania młodzieży, udzielał poszczególnym uczniom i ich rodzicom porad psychologicznych i współpracował z gronem nauczycielskim.

16. Na terenie szkoły była prowadzona — podobnie jak w latach uprzednich — *praca samokształceniowa i samowycho-wawcza* młodzieży szkolnej, zogniskowana w szeregu organizacyj szkolnych, a mianowicie: Prezydium i Radzie Gminy Szkolnej, centralnych szkolnych organach samorządowych, 11 gminach kla=sowych, szkolnych kołach L.O.P.P. i L.M. i K., Kole Sportowym, Szkolnym Kole Samokształcenia, Straży Przedniej, Harcerstwa, Sodalicji Mariańskiej, Komitecie Redakcyjnym Szkolnej Gazetki Ściennej, Kole Fotografów, Spółdzielni Szkolnej „Bratnia Po=moc" i Szkolnej Kasie Oszczędności.

Na dorobek ostatniego roku działalności tych stowarzyszeń i organizacyj składa się:

a) miesięczne zebrania Prezydium i zebrania Rady Gminy Szkolnej (odbyte w obecności dyrektora szkoły), na których omówiono wytyczne, plany i programy pracy oraz działalność poszczególnych organizacyj, — zastanawiano się nad regulaminami stowarzyszeń, wysłuchiwano sprawozdań o różnorodnym charakterze, omawiano sprawy finansowe, załatwiano sprawy personalne i t. p.;

b) zrealizowanie budżetu Gminy w wysokości przeszło 1250 zł we wpływach (głównie z 30=groszowych składek miesięcz= nych, pobieranych, jako t. zw. podatek samorządowy od członków gminy) — a w wydatkach przeszło 1000 zł według uchwalonego przez Radę Gminy Szkolnej preli= minarza budżetowego;

c) reorganizacja t.zw. Szkolnego Koła Samokształcenia, opra= cowanie regulaminu tego stowarzyszenia, podjęcie prób pracy naukowej poszczególnych uczniów pod opieką nau= czycieli specjalistów w ramach stowarzyszenia nad określo= nymi wybranymi zagadnieniami naukowymi z różnych dziedzin wiedzy jako to: prądy społeczne w społeczeń= stwie polskim w II poł. 19 wieku, Ruś Czerwona za Ka= zimierza Wielkiego i t. p.);

d) zgrupowanie w ramach Koła Bibliotekarzy 27 członków, prowadzenie przez nich bibliotek przedmiotowych w pra= cowniach szkolnych, wykończenie kartkowych katalogów w bibliotece uczniowskiej, zorganizowanie (tymczasem ty= tułem próby) pracowni samokształceniowej w świetlicy szkolnej, zajmowanie się przez Koło propagandą czytel= nictwa książek i czasopism;

e) kilka numerów wydanych w ciągu roku szkolnego Szkol= nej Gazetki Ściennej, która dzięki troskliwej opiece p. E. Santockiego i redaktorów gazetki po raz pierwszy w bieżącym roku szkolnym nie tylko stanęła na właści= wym poziomie, lecz ukazywała się w ciągu całego roku;

f) przekształcenie sklepiku szkolnego na spółdzielnię szkolną „Bratnia Pomoc", uporządkowanie ksiąg rachunkowych „Bratniej Pomocy" i „Szkolnej Kasy Oszczędności" — według zasad buchalteryjnych systemu amerykańskie= go, powiększenie majątku „Bratniej Pomocy" w ciągu ro= ku o przeszło 300 złotych, zgromadzenie w S.K.O. oszczęd= ności poszczególnych uczniów na kwotę kilkuset złotych,

—rezultaty bezsprzecznie nakazujące w szczególności pod=kreślenie pracy w tym zakresie opiekuna i faktycznego instruktora wskazanych stowarzyszeń szkolnych—p. G. Her=manowej;

g) miesięczne zebrania członków Sodalicji Mariańskiej, po=święcone omawianiu problemów religijnych, zorganizowa=nie przez nich akademii ku czci św. Tomasza z Akwinu i zebranie około 10 tysięcy znaczków na misje katolickie;

h) 7 zebrań koła szkolnego LOPP., w których wzięło udział od 20 do 30 członków, na których wygłoszono referaty o roli lotnictwa w przyszłej wojnie, lotnictwie w krajach europejskich, obronie przeciwlotniczo=gazowej; zorgani=zowanie przez Zarząd Koła wycieczki do schronu prze=ciwgazowego LOPP., prace i zajęcia modelarskie; ukoń=czenie przez kilku uczniów kursów pilotażu na szybow=cach i uzyskanie przez nich dyplomów pilotów szybow=cowych kategorii A, B i C, zdobycie przez grupę szkolną modelarzy lotniczych większości nagród za najlepsze wy=czyny na zawodach międzyszkolnych modelarzy, zorgani=zowanych w czerwcu roku bieżącego przez Zarząd Okrę=gowy LOPP. w Lublinie, a w związku z tym udział mo=delarzy: Michalewskiego (kl. 7=b), Wróblewskiego (kl. 4=b) Samborskiego (kl. 3=b) i Sochy (kl. 3=b), jako reprezen=tantów Lubelszczyzny na Ogólnopolskich Konkursach Mo=delarskich w Kielcach;

i) 105 godzin pracy w ciemni fotograficznej członków szkol=nego koła fotografiki, wykonanie przez nich 70 pocztówek dla p. J. Klinghoffera, 8 reprodukcyj z pism z pobytu Pierwszego Marszałka w Lubelszczyźnie, 3 większych po=większeń z zakresu mitologii, zdobycie przez ucznia Dą=browskiego 5=ej nagrody na ogólnopolskim konkursie mi=łośników fotografiki (3 jego zdjęcia reprodukowano w pi=smach fachowych) — i praca samokształceniowa nad zaga=dnieniami fotografiki;

j) zorganizowanie przez szkolne Koło L. M. i K. „Dnia ko=lonialnego", „Dnia Polaka zagranicą" i łącznie z uczeni=cami gimnazjum P.P. Kanoniczek „Święta morza" w szkole; zgłoszenie się przez 22 członków Koła na wycieczkę do Gdyni i 20 na kursa żeglarskie, zorganizowane na jeziorze Siemień przez Zarząd Okręgowy L.M.K. w Lublinie; wre=szcie zajęcia modelarskie w pracowni szkolnej (gdzie wy=

konano 8 modeli jachtów, 1 model parowca, kilka mo=deli łódek i łodzi podwodnych);

k) miesięczne zebrania dyskusyjne gmin klasowych, poświę=cone m. inn. omówieniu zagadnień: przyjaźni w życiu jednostki i ogółu, dobrego kolegi, harcerstwa itp.; zorga=nizowanie przez Wydział Gmin klasowych Samorządu Szkolnego zbiórki poświęconej na F.O.N. i Dar Narodo=wy, zbiórki książek dla biednej ludności na Polesiu, które zostały wysłane za pośrednictwem Polskiego Radia;

l) zorganizowanie kilku świąt klasowych, poświęconych pa=mięci patronów ideowych gmin, zajmowanie się różnymi sprawami, mającymi swe uzasadnienie w warunkach ży=cia poszczególnych klas;

ł) zorganizowanie kilku uroczystości w rocznice narodowe i państwowe przez odpowiedni wydział Gminy Szkolnej;

m) zorganizowanie zastępu starszych chłopców przy drużynie harcerskiej, 10 posiedzeń Rady drużyny, zdobycie przez harcerzy 11 stopni młodzików, 5 wywiadowców, 3 ćwi=ków, 1 harcerza orlego, 1 harcerza Rzplitej, zorganizowanie całego szeregu zbiórek, ćwiczeń i zawodów, zdobycie przez drużynę harcerską hangaru 20=osobowego, 40 masek prze=ciwgazowych oraz poważnej ilości sprzętu obozowego w szczególności dzięki wysiłkom członków Szkolnego Koła Przyjaciół Harcerstwa p. mjr. Modranego i p. kpt. Tur=ka, wzięcie udziału przez drużynę w uroczystościach XXV=lecia Harcerstwa w Lubelszczyźnie, zorganizowanych przez Zarząd Okręgowy Z. H. P.;

n) zgłoszenie się przez 10 uczniów na kursa kierowców po=jazdów mechanicznych i ich obsługi — zorganizowane przy Lubelskim Okręgowym Ognisku Zajęć Praktycznych;

o) zdobycie złotego medalu na konkursie ogólno=polskim Fidac'u żeńskiego za pracę o Pierwszym Marszałku Polski przez ucznia kl. 4=ej W. Choińskiego;

p) działalność Szkolnego Koła Sportowego „Orlątko" (opi=sana w p. B=14=A).

VI.

17. Wreszcie, gdy chodzi o *prace administracyjno-gospodar-cze i kancelaryjne* w ciągu roku i ich dorobek, należy skontato=wać, że poza sprawami bieżącymi:

a) zrealizowano preliminarz budżetowy szkoły z nadwyżką (przeszło 10 tysięcy złotych);

b) przekazano Kuratorium w terminie należne zgodnie z zatwierdzonym na początku roku szkolnego planem finansowym szkoły, 32443 złotych;
c) przeprowadzono w gmachu szkolnym szereg prac o charakterze konserwacyjnym, wzbogacono i udoskonalono urządzenia szkolne (opisane w p. A=4 i B=9), powiększono zasoby szkolnych pomocy naukowych (opisane w p. B=9);
d) przeprowadzono generalną lustrację inwentarzy pomocy naukowych i księgozbiorów szkolnych;
e) podjęto prace celem doprowadzenia do stanu bez zarzutu ksiąg kancelaryjnych, rachunkowych i aktów szkolnych.

C.

Ogólny *charakter i kierunek pracy szkolnej* zgodnie z dotychczasową linią pracy w gimnazjum charakteryzowały nadal dążenia do: postawienia możliwie na jak najwyższym poziomie *stanu nauczania i wychowania* oraz *organizacji prac administracyjno-gospodarczych i kancelaryjnych* w szkole; usilne zabiegi, zmierzające do koordynacji pod względem organizacyjnym oraz ideowym prac i wysiłków poszczególnych członków grona celem osiągnięcia przez należytą organizację życia szkolnego najlepszych jakościowo i ilościowo efektów i należytego realizowania zamierzonych w pracy szkolnej projektów; ustalone zasady odpowiedzialności poszczególnych jednostek za powierzone im w gimnazjum odcinki pracy dydaktycznej, wychowawczej i administracyjnej; oparcie całokształtu pracy w szkole na jasno i wyraźnie sformułowanych na posiedzeniu rady pedagogicznej jej wytycznych; jak dawniej „dążenie do wytworzenia w szkole jednego rytmu i nurtu w pracy dydaktycznej i wychowawczej, opartego na dążeniu do zastosowania właściwych, dobrych i celowych metod nauczania i wychowania młodzieży, do wytworzenia jednolitego frontu całego grona nauczycielskiego w gimnazjum wobec zagadnień pedagogicznych, rozbudzenia i ugruntowania wzajemnego porozumienia między szkołą, domem i młodzieżą oraz wytworzenia i pogłębienia między tymi czynnikami atmosfery szczerości i zaufania“ *) z jednej strony, a z drugiej poczucia ładu, porządku oraz dyscypliny w pracy.

---

*) Sprawozdanie Dyrekcji Gimnazjum za r. szk. 1935/36.

WYKAZY STATYSTYCZNE.

I. WYNIKI KLASYFIKACYJ ROCZNYCH W R. SZK. 1936/37.

Klasy		LICZBA UCZNIÓW			
		promowanych	pozostaw. na drugi rok	skreśl. z listy uczniów na życz. rodziców	skreślonych z listy uczniów
według nowego ustroju	I	46 + 43	1 + 2	2 + 0	0 + 1
	II	44 + 43	0 + 3	2 + 0	1 + 0
	III	32 + 40	11 + 3	3 + 2	3 + 1
	IV	34 + 31	1 + 5	0 + 0	0 + 0
według dawnego ustroju	VII	27 + 34	4 + 1	0 + 0	0 + 0
	VIII	38	0	0	1

II. UCZNIOWIE WEDŁUG WIEKU W DN. 1.X-1936 R.

Klasy		Uczniowie urodzeni w roku											Ogółem
		1925	1924	1923	1922	1921	1920	1919	1918	1917	1916	1915	
wedł. nowego ustroju	I	0+1	10+12	26+22	13+12	1+4	2+0						52+51
	II		1+0	10+8	15+21	15+10	6+7						47+46
	III			1+0	10+10	17+12	18+15	2+7	0+4				48+48
	IV				4+3	8+9	12+15	11+8	1+2				36+37
według dawnego ustroju	VII					2+3	9+11	8+14	10+4	6+1	1+0		33+36
	VIII						6	9	10	5	6	3	39
Ogółem		1	23	67	88	81	101	59	31	12	7	3	473

III. UCZNIOWIE WEDŁUG WYZNANIA I MIEJSCA ZAMIESZKANIA.

Klasy		Uczniowie wyznania					Uczniowie		
								zamiejscowi	
		rz.-kat.	gr.-kat.	prawosł.	ewang.	mojżesz.	miejsc.	z miasta	ze wsi
według nowego ustroju	I	49+48	1+0		1	1+3	34+41	3+3	15+7
	II	45+44			0+1	2+1	32+23	0+6	15+17
	III	43+47			1+1	4+0	44+36	1+3	3+9
	IV	32+36	1+0			3+1	28+32	3+4	5+1
według dawnego ustroju	VII	26+33	1+0	0+1		6+2	23+30	5+2	5+4
	VIII	31		1		7	33	3	3
Ogółem		434	3	2	4	30	356	33	84

IV. UCZNIOWIE WEDŁUG ZAWODU I STANOWISKA W ZAWODZIE OJCA UCZNIA

Zawód i stanowisko w zawodzie ojca ucznia			Klasy											Ogółem
			I-a	I-b	II-a	II-b	III-a	III-b	IV-a	IV-b	VII-a	VII-b	VIII	
Rolnictwo	Właśc. i dzierż. gospod. rolnych	powyżej 50 ha . .											1	1
		od 15 do 50 ha . .					1	1		1			1	4
		od 5 do 15 ha . ,	4	4	8	7	2	4	4	1	1	3	2	40
		poniżej 5 ha . .	2	3	1	2		3		2		2		15
Przemysł, handel, komunikacja, służba publiczna		Przedsiębiorcy więksi . .	2	2				2	3			1	4	14
		Przedsięb. mniejsi, rzemieśl.	4	8	5	6	7	9	2	5	4	5	3	58
		Robotnicy i wyrobnicy .	2	4		1		4	2	2		3		18
		Urzędn. i pryw. prac. um.	15	12	4	6	16	11	10	9	14	10	12	119
		Profesorowie i nauczyciele	6	3	3	4	1	3	2	1	3	5	3	34
		Oficerowie	2	3	7	3	2	4	3	4		1	1	30
		Wolne zawody . . .	1		3		3	2	3	2	3	1	2	20
		Niżsi funkc. państw. i pryw.	2	6	5	5	7		3	3	1			32
		Podoficerowie . . .	5	3	7	7	3	3	3	5			1	37
		Emeryci , , , ,	6	5	4	5	5	2	1	2	3	5	5	43
		Inni , , , . ,	1				1				4		4	10

V. STAN FINANSOWY SZKOŁY I JEGO WYKONANIE OD DN. 1.IX.36 r. DO DN. 1.VI.37 r.

	Rodzaj wpływów i wydatków	Preliminow.	Wykonano do d. 1.VI.36
WPŁYWY	Saldo	51,—	51,—
	Taksa administracyjna	50.225,—	57.085,50
	Inne wpływy	580,—	1.146,49
	RAZEM .	50.856,—	58.282,99
WYDATKI	Przekazano Kuratorium	30.958,90	30.958,90*
	Sekretariat	1.700,—	1.143,55
	Komorne, opał, światło, utrzymanie porządku	9.210,—	8.100,49
	Druki, poczta, telefon	1.080,—	805,35
	Remonty	700,—	1.289,18
	Pomoce naukowe i urządzenia szkolne . .	3.250,—	4.421,57
	Higiena szkolna i wychowanie fizyczne . .	1.100.—	1.607,14
	Ogród szkolny	100,—	167,75
	Inne wydatki	2.057,10	841,03
	Stypendia	700,—	585,80
	RAZEM .	50.856,—	49.910,76

*) Wykazana kwota nie obejmuje przeszło 10.000 zł nadwyżki ściągniętej taksy, częściowo już przekazanej Kuratorium.

GRONO NAUCZYCIELSKIE.

P. P.:	Tadeusz Moniewski — —	dyrektor gimnazjum
	Jan Bąk — — — —	nauczyc. jęz. łacińskiego
	Bazyli Biłyk — — —	nauczyc. zajęć praktycznych
	Klementyna Czapska-Rüdigerowa —	lekarz-dentysta
	Zofia Dąbrowska — — —	praktykantka
	Franciszek Dec — — —	nauczyc. geografji i fizyki
	Dr Jan Dobrzański — —	kier. ogniska metod. naucz. historii
	August Grychowski — —	nauczyc. jęz. polskiego
	Gertruda Hermanowa – —	nauczyc. jęz. niemieckiego
	Feliksa Jarosławska — —	nauczyc. jęz. francuskiego
	Józef Klinghoffer — — —	kier. ogniska metod. naucz. jęz. niem.
	Tadeusz Lewacki — —	nauczyc. matematyki
	Ks. Wsiewołod Łopuchowicz —	nauczyc. rel. prawosł.
	Anna Mannówna — —	nauczyc. biologii
	Dr Henryk Malczewski — —	lekarz szkolny
	Helena Michalakowa — —	nauczycielka historii
	Ks. Dr Czesław Nowicki — —	prefekt
	Witold Olpiński — — —	nauczyc. rysunku
	Józef Ostrowski — — —	nauczyc. muzyki i śpiewu
	Kazimierz Pluciński — —	nauczyc. jęz. łacińskiego
	Kazimierz Poznański — —	nauczyc. zajęć praktycznych
	Eugeniusz Santocki — —	nauczyc. jęz. polskiego
	Jerzy Stępniewski — —	nauczyc. jęz. niemieckiego
	Ks. Superintendent Schoeneich —	naucz. rel. ewang.
	Dymitr Senatorski — —	naucz. jęz. pol., okręg. instr. harcer.
	Franciszek Sończyk — —	psycholog szkolny
	Steinmetz Jubel — — —	nauczyc. religii mojżeszowej
	Franciszek Szabelski — —	nauczyc. fizyki i chemii
	Kazimierz Trzeciak — —	nauczyc. fizyki i chemii
	Czesław Zalewski — —	kierownik wychowania fizycznego
	Dr Ludwik Zengteller — —	nauczyc. jęz. francuskiego

KOMITET RODZICIELSKI.

Pp.: Ppłk. Juliusz Ornatowski, Roman Pieczyrak, dyr. Tadeusz Moniewski, Por. Franciszek Pawlak, Kazimierz Gwardak, mec. Jan Strawiński, kap. Władysław Turek, Wanda Płaczkiewiczowa, prof. Jan Bąk, star. Piotr Szeleźniak, prof. Czesław Zalewski, Janina Lisowska, por. Robert Bernaś, Kamilla Kmieciowa, Adam Żabicki, Maria Strawińska, mjr. Józef Mordawski, Karol Gumiński, Maria Ziemska.

KOMISJA REWIZYJNA KOŁA RODZICÓW.

Pp.: Stefan Kłopotowski, kom. Franciszek Forjan, nacz. Maciej Piasecki, Roman Gabryszewski, Bąltazar Marszycki.

ZARZĄD KOŁA PRZYJACIÓŁ HARCERSTWA.

Pp.: Kom. Florian Jankowski, Maria Krupkowa, Helena Błońska, Fr. Barszczewska, Wanda Płaczkiewiczowa, Wanda Białopiotrowiczowa, mjr. Karol Modrany, Zofia Jeruzalska, Zofia Michałowska, prof. Tadeusz Lewacki.

LISTA UCZNIÓW.

KLASA I-a.

1. Baranowski Jerzy
2. Barszczewski Zbigniew
3. Borzęcki Tadeusz
4. Bryda Eugeniusz
5. Chmielnikowski Zbigniew
6. Ciołek Bronisław
7. Deryng Tadeusz
8. Dutkiewicz Zbigniew
9. Dutkowski Eugeniusz
10. Drosio Juliusz
11. Fidor Eugeniusz
12. Gołemberski Ryszard
13. Gomułkiewicz Stefan
14. Gutkowski Mieczysław
15. Guzek Jan
16. Jarzyński Edward
17. Jowanowicz Ernest
18. Kapusta Eugeniusz
19. Kestenberg Czesław
20. Kijowski Józef
21. Kobus Marian
22. Kotarski Czesław
23. Lejman Zdzisław
24. Lepianka Lech
25. Lisowski Bohdan
26. Machowski Stanisław
27. Marczewski Franciszek
28. Marszycki Mieczysław
29. Matosz Zenon
30. Mazurek Henryk
31. Mulka Nestor
32. Nastaj Zdzisław
33. Nossek Stanisław
34. Olechnowicz Juliusz
35. Pajchel Stanisław
36. Pawlak Jerzy
37. Piasecki Edmund
38. Robak Eugeniusz
39. Rodak Czesław
40. Siwiński Mieczysław
41. Sobczyk Józef
42. Stawowski Andrzej
43. Stryjecki Lucjan
44. Świderski Stefan
45. Tarantowicz Witold
46. Wierzbicki Tadeusz
47. Wilczyński Lucjan
48. Zatorski Zygmunt
49. Zdybicki Kazimierz

KLASA I-b.

1. Albiniak Hipolit
2. Bernaś Eugeniusz
3. Bocheński Mieczysław
4. Burdzanowski Stanisław
5. Cielas Bronisław
6. Cytawa Wincenty
7. Danielski Tadeusz
8. Dylewski Romuald
9. Fijałkowski Romuald
10. Filipowicz Marian
11. Folk Łazar
12. Forjan Jerzy
13. Gajus Marian
14. Grochowski Aleksander
15. Grzesiuk Henryk
16, Jamróz Jan
17. Kalita Stanisław
18. Kędzierski Kazimierz
19. Kobielski Adam
20. Kosecki Józef

21. Kossowski Jan
22. Kowalczyk Józef
23. Kozak Mieczysław
24. Kucharski Jan
25. Kuna Mieczysław
26. Kuriański Abraham
27. Lewandowski Eugeniusz
28. Lewiński Jerzy
29. Lewiński-Brochwicz Janusz
30. Lipski Wacław
31. Maj Stanisław
32. Malawski Zbigniew
33. Mazurkiewicz Marian
34. Moskwa Wacław
35. Mikulski Bronisław
36. Paprocki Edward
37. Pietrkiewicz Alfred
38. Pliszczyński Zbigniew
39. Raszkiewicz Zdzisław
40. Sadowski Wiktor
41. Sokołowski Wojciech
42. Strach Włodzimierz
43. Szynkier Mojżesz
44. Wysocki Jerzy
45. Zając Czesław
46. Zięba Tadeusz

KLASA II-a.

1. Abramowicz Zenon Jan
2. Barszczewski Stanisław
3. Bąk Henryk Leon
4. Blok Włodzimierz Jerzy
5. Borzemski Zbigniew
6. Chamerski Władysław
7. Chłopecki Bohdan
8. Chromcewicz Krzysztof Stefan
9. Cytryn Eliazar
10. Czader Antoni Zbigniew
11. Dudek Kazimierz
12. Gieroba Władysław
13. Głuszyk Leszek Wojciech
14. Izdebski Tadeusz
15. Jóźwiak Czesław
16. Kmieć Tadeusz Zbigniew
17. Kołodziejski Bartłomiej Józef
18. Koprowski Zbigniew Władysław
19. Kowalski Czesław
20. Kozioł Stefan
21. Kursa Tadeusz Tomasz
22. Krzeczkowski Kazimierz
23. Łyś Władysław
24. Maculewicz Olgierd
25. Mitrut Marian
26. Modzelewski Janusz Jerzy
27. Olechnowicz Władysław
28. Opałka Józef
29. Piątkowski Antoni
30. Polak Jerzy Teofil
31. Radliński Bruno Stanisław
32. Sagan Józef Michał
33. Sagan Zygmunt Kazimierz
34. Siczek Wacław
35. Szatkowski Jerzy Józef
36. Szyszkowski Antoni
37. Śledź Zdzisław
38. Tracz Stanisław
39. Tyda Jerzy Leonard
40. Wąsik Henryk
41. Wieczorek Edward
42. Wójcik Krystyn Grzegorz
43. Wójcik Marian
44. Wroński Marian
45. Wąsowski Andrzej
46. Zarzycki Zdzisław

KLASA II-b.

1. Adamiak Stefan
2. Bujak Bolesław Aleksander
3. Chmurzyński Zbigniew Jan
4. Chyła Henryk
5. Domański Bolesław
6. Domański Romuald Zbigniew
7. Dunajewski Lech Włodzimierz
8. Filipek Stanisław Jakub
9. Grenda Henryk
10. Gryga Zenon
11. Hemperek Zbigniew Ryszard Romuald
12. Hopkała Stanisław Tadeusz
13. Jarosz Aleksander
14. Kamiński Szczepan Jan
15. Kalisz Zbigniew
16. Karpiński Ryszard Teofil
17. Kobiałko Jan

18. Kosmulski Zdzisław Jan
19. Komar Tadeusz Paschalis
20. Koręba Zdzisław Stanisław
21. Kozak Roman Józef
22. Krokowski Jerzy Jan
23. Lange Wojciech
24. Lipiński Jerzy
25. Maiński Czesław
26. Mazek Zenon
27. Mazurek Stanisław Sylwester
28. Michalak Tadeusz
29. Modrany Adam
30. Olechnowicz Konstanty Szczepan
31. Ornatowski Jerzy Antoni
32. Pełka Jerzy Stefan
33. Pogoda Jerzy
34. Radzikowski Zbigniew Franciszek
35. Rybicki Maurycy Karol
36. Sapiński Tadeusz
37. Schubert Adolf
38. Siękiewicz Marian
39. Szabason Chaim Wolf
40. Szczepański Gustaw
41. Świtaj Henryk
42. Tkaczyk Roman Edward
43. Wawrzycki Józef
44. Witkowski Józef
45. Wilczek Zygmunt Jerzy
46. Zawadzki Jan Wincenty

KLASA III-a.

1. Absolon Otokar
2. Buchowiecki Jan
3. Burdzanowski Roman Zbigniew
4. Cempel Mirosław
5. Czerwiński Kazimierz
6. Czubaszek Wiesław
7. Dybkowski Zbigniew
8. Filipowski Zbigniew Władysław
9. Franaszczuk Tadeusz
10. Frydecki Henryk
11. Jasiński Mieczysław
12. Jurek Hieronim
13. Karczewski Lucjan
14. Komar Stefan
15. Kondradzki Zbigniew Antoni
16. Kornblit Abram Henryk
17. Kosiński Tadeusz
18. Krętowicz Zdzisław
19. Krzewski Władysław
20. Labega Jerzy
21. Lipiec Stefan Jan
22. Lisiak Henryk Marian
23. Liszkowski Wacław
24. Łapiński Jerzy Wacław
25. Łukasik Jan
26. Malawski Wiesław
27. Maliszewski Stanisław
28. Meisner Tadeusz
29. Meksuła Jerzy
30. Michałowski Włodzimierz
31. Olejak Henryk
32. Orłowski Zbigniew
33. Pardyka Bogusław
34. Pawełczak Czesław
35. Pietrkiewicz Edward
36. Piasecki Adam
37. Pytlik Zbigniew Włodzimierz
38. Rajch Edward
39. Rułka Jan Andrzej
40. Sadlicki Stefan
41. Stawowski Bohdan Karol
42. Stefański Tadeusz
43. Szrajbman Izaak Fajwej
44. Tenenbaum Bolesław
45. Warda Józef
46. Wójtowicz Czesław
47. Zatorski Aleksander
48. Żabicki Piotr Zbigniew
49. Żurakowski Adam

KLASA III-b.

1. Baran Jan
2. Bogusz Zygmunt
3. Bronowski Aleksander
4. Bychawski Henryk Bogusław
5. Bubicz Marian
6. Cąkała Stanisław
7. Cytawa Ludwik Zbigniew
8 Czekay Zdzisław
9. Czerkawski Jerzy
10. Darłak Lechosław

11. Dąbski Kazimierz Roman
12. Fleszyński Zbigniew
13. Głębikowski Aleksander
14. Głowacki Stanisław
15. Gołaś Jan
16. Goździewski Kazimierz
17. Jakubczyk Czesław
18. Jakubik Jan Zbigniew
19. Jankowski Stanisław
20. Jung Jan
21. Kadura Włodzimierz
22. Klank Zbigniew
23. Kozak Zdzisław
24. Kozłowski Tadeusz
25. Kucharski Józef
26. Lebiodzki Eugeniusz
27. Lebiodzki Zygmunt
28. Lemieszek Jerzy
29. Margraf Zbigniew
30. Niewiadomski Zenon Wojciech
31. Nowak Ryszard
32. Opaliński Mieczysław
33. Plutyński Kazimierz
34. Reske Aleksander
35. Rudziński Leszek
36. Samborski Wiesław
37. Sobieszczański Jerzy
38. Socha Ryszard Jerzy
39. Strawiński Stefan
40. Suchodoła Janusz
41. Szeleźniak Zygmunt
42. Stejman Stanisław
43. Szydek Marian
44. Stocki Kazimierz
45. Taracha Zygmunt
46. Tkaczyk Adam
47. Wójcik Mieczysław

KLASA IV-a.

1. Białopiotrowicz Jerzy
2. Białopiotrowicz Zbigniew
3. Błoński Jerzy Maciej
4. Brodowski Henryk
5. Budzyński Zbigniew
6. Cieślak Feliks
7. Ciołek Edward
8. Danielewicz Jerzy
9. Dąbrowski Antoni
10. Dybkowski Jerzy
11. Dziedzic Kazimierz
12. Forjan Zbigniew
13. Fuchs Tadeusz
14. Grochowski Longin
15. Grudziński Jan
16. Hurko Jan
17. Jeruzalski Tadeusz
18. Kamiński Zbigniew
19. Koter Tadeusz
20. Modrany Stanisław
21. Nester Stefan
22. Niżyński Leszek
23. Pawełczak Stanisław
24. Pieczyrak Andrzej
25. Pinkiewicz Edward
26. Popławski Antoni
27. Przebinda Tadeusz
28. Rupp Lech
29. Rutkowski Jerzy
30. Sokołowski Antoni
31. Szpak Efraim
32. Szpiro Pinchos
33. Ślusarski Henryk
34. Tolkemit Leszek
35. Zorkraut Henryk

KLASA IV-b.

1. Barszczewski Władysław
2. Czaczkes Jerzy
3. Długocki Władysław
4. Dymowski Lechosław
5. Fiok Adam
6. Głuchowski Witold
7. Głuszyk Stanisław
8. Gozdecki Jan
9. Jemielewski Janusz
10. Kłopotowski Bartłomiej
11. Kolasiński Grzegorz
12. Kowalczyk Mieczysław
13. Kowalik Janusz
14. Kowalski Tadeusz
15. Koziejowski Stefan
16. Krawczyński Marian

17. Krawczyński Tadeusz
18. Krupka Jan
19. Kwieciński Zygmunt
20. Laskowski Teofil
21. Mordarski Leszek
22. Mordarski Zbigniew
23. Nowak Stanisław
24. Olszowski Zbigniew
25. Ostapiuk Tadeusz
26. Paprocki Jan
27. Pasieczny Roman
28. Siękiewicz Henryk
29. Staszewski Henryk
30. Szydłowski Jerzy
31. Supryn Józef
32. Tomaszunas Stanisław
33. Turek Tadeusz
34. Wróblewski Kazimierz
35. Wrzos Bolesław
36. Zawora Zbigniew

KLASA VII-a.

1. Bier Alfred
2. Chwedyk Tadeusz
3. Derer Edmund
4. Filipowski Stanisław
5. Fleszler Szymon
6. Fogelgarn Abram
7. Frejszyn Czyrowski Mikołaj Ludomir
8. Gotz Wiesław
9. Górski Leopold
10. Grykałowski Jerzy
11. Gumiński Tadeusz
12. Hanzel Zbigniew
13. Jankowski Kazimierz
14. Karasiński Jan
15. Korman Gdala
16. Matusowski Henryk
17. Mikulski Zygmunt
18. Miłkowski Stanisław
19. Pleśniarowicz Jerzy
20. Płaczkiewicz Stanisław
21. Paprocki Bohdan
22. Romer Franciszek
23. Skalski Zdzisław
24. Skroczyński Jerzy
25. Szczepanik Eugeniusz
26. Szczerba Lucjan
27. Szulc Jerzy
28. Unkiewicz Roman
29. Urych Zbigniew
30. Więzik Bogumił
31. Żurakowski Jan

KLASA VII-b.

1. Cytawa Jan Kazimierz
2. Chlaściak Kazimierz
3. Dąbski Józef
4. Dudek Zdzisław
5. Eckert Konstanty
6. Fidor Bogusław
7. Fidor Lucjan Edward
8. Folwarczny Henryk
9. Gzik Zygmunt
10. Jarosiński Maciej
11. Kloc Władysław
12. Królak Kazimierz
13. Lisowski Wacław
14. Madeński Edmund
15. Marciniak Wiesław Stanisław
16. Michalewski Witold Jerzy
17. Niedzielski Krzysztof Stanisław
18. Ostrowski Władysław
19. Niżyński Jerzy
20. Podgórski Karol
21. Persyko Ela
22. Pudełko Jan Tadeusz
23. Reps Apolinary
24. Ruszczewski Lucjan
25. Sapiński Eugeniusz
26. Smoliński Władysław
27. Smuk Stanisław
28. Stejskal Marian
29. Skibiński Witold
30. Szydłowski Antoni
31. Szynkier Samuel
32. Wieliczko Tadeusz
33. Zarzycki Jan
34. Ziemski Stanisław Antoni
35. Zdunkiewicz Kazimierz
36. Żabicki Jan

KLASA VIII.

1. Bartoszcze Bronisław Wacław
2. Białopiotrowicz Henryk
3. Bot Saul
4. Chełmicki Witold
5. Choiński Wiesław
6. Dąbrowski Czesław
7. Domagalski Antoni
8. Drążewski Leonard
9. Fodemski Jerzy
10. Freytag Jerzy
11. Gabryszewski Mieczysław
12. Gawarecki Ryszard
13. Gelibter Dawid
14. Głowala Stanisław
15. Głuszyk Zbigniew
16. Goldbard Józef
17. Górny Marian
18. Gwardak Tadeusz
19. Janik Czesław
20. Jaworski Witold
21. Korczak Taeeusz
22. Fleszler Roman
23. Kaczan Leonid
24. Lerner Lejb
25. Nisenbaum Jerzy
26. Niwiński Bronisław
27. Pełczyński Zygmunt
28. Piekutowski Lucjan
29. Pietrzyk Maurycy Jerzy Antoni
30. Podobiński Kazimierz
31. Podolski Piotr
32. Pruchniak Wacław
33. Radliński Jerzy
34. Rybacki Tadeusz
35. Szczerbiński Tadeusz Józef
36. Szkarupa Włodzimierz
37. Tenenbaum Lejzor
38. Węgrzecki Tadeusz
39. Wroński Józef

Materiały wykorzystane przy opracowywaniu sprawozdania.

1. Sprawozdanie Dyrekcji Gimnazjum za r. szk. 1935/36.
2. Sprawozdanie z wizytacji w Państwowym Gimnazjum im. Staszica, dokonanej dnia 3, 4, 5 i 6.XI.1936 r. przez Wizytatora dr F. Araszkiewicza (pismo Kuratorium nr II-23294 z dnia 14.XI.1936 r.) i protokół posiedzenia powizytacyjnego rady pedagogicznej z dnia 6.XI.1936 r.
3. Wytyczne pracy na r. szk. 1936 37.
4. Kronika szkolna za r. szk. 1936/37.
5. Księga protokółów posiedzeń Rady Pedagogicznej.
6. Księga protokółów posiedzeń Komitetu Rodzicielskiego.
7. Księgi inwentarzowe, biblioteczne i materiałowe, dziennik kasowy za r. szk. 36/37.
8. Zestawienia statystyczne za rok szkolny 1936/37.

SPIS RZECZY

A.

